

Savez žene i života – preduvjet majčinstva

Glavni cilj: Ukazati na važnost prihvaćanja sebe kao žene, prihvaćanja života kao Božjega dara i življenja odgovornosti roditeljstva.

Podciljevi:

- Otkriti svoje dostojanstvo i svoj ženski »genij« te iznaći načine da se, unatoč teškoćama, sačuva savez između žene i života u kontinuitetu njegovih faza.
 - Shvatiti da su odgovornost prema vlastitu životu i davanje pozitivnoga primjera preduvjet da bi djeca mogla nastaviti čuvati savez s Bogom i životom.
-

UVODNA MOLITVA

Molitva svetog pape Ivana Pavla II. iz enciklike *Evandjelje života*

*O Marijo,
zvijezdo novog svijeta, Majko živih, povjeravamo ti stvar života:
pogledaj, o Majko, beskrajn broj djece kojima je zabranjeno roditi se,
siromaha kojima je onemogućeno živjeti,
ljudi i žena žrtava nečovječnoga nasilja,
starih i bolesnih, ubijenih ravnodušnošću ili lažnim sažaljenjem.
Učini da oni koji vjeruju u tvoga Sina znaju smjelo
i s ljubavlju navijestiti ljudima našega vremena Evandjelje života.
Isprosi im milost da ga prime kao uvijek novi dar,
radost da ga sa zahvalnošću slave kroz čitav svoj život i
hrabrost da za nj svjedoče djelotvornom upornošću,
da bi izgradili zajedno sa svim ljudima dobre volje civilizaciju istine i ljubavi,
na hvalu i slavu Boga stvoritelja i ljubitelja života.*

MOTIVACIJA

*Život je prošao kroz mene
Ali ne i od mene.
Život je prošao kroz mene
Ali ne i za mene.
Život je prošao kroz mene
Za tebe Bože.*

Danijela De Micheli Vitturi

Savez žene i života podrazumijeva prihvaćanje same sebe kao žene i svoje plodnosti, kako bi se kao žena s povjerenjem mogla otvoriti životu kao Božjem daru. Premda žena jest nositeljica života, ona ga nije sposobna sama stvoriti. Zato treba supruga i Boga. Život, istina je, kroz nju prolazi i ona ga rađa na svijet, ali ne za sebe, jer dijete je ponajprije Božje dijete koje joj se kao majci, zajedno s ocem djeteta, povjerava na čuvanje, skrb i odgoj. Savez žene i života uspostavlja se i kada žena uzmogne prihvatiti križ neplodnosti i služiti životu na druge načine, primjerice posvojenjem, udomljenjem ili volontiranjem u ustanovama u kojima se skrbi o djeci, nemoćnima i starijima.

Slušajući pjesmu *Moj me Otac daruje* **razmisli**:

- Što mi znači plodnost? Poznajem li je i kako se o njoj brinem? Poznajem li dobrobiti prirodnoga planiranja obitelji i dojenja u kontekstu otvorenosti životu kao temeljnoga preduvjeta majčinstva? Bojim li se rađanja?
- Prihvaćam li život kao Božji dar? Skrbim li se o svakom povjerenom mi životu (djeteta, bolesnoga ili nemoćnoga člana obitelji) pouzdajući se u providnost, ili me nešto u tome sprječava? Što točno?
- Kako gledam na biološku neplodnost? Bih li mogla prihvatiti taj križ, odlučiti se na posvojenje odnosno udomljenje, ili se posvetiti služenju životu na druge načine?

RAZRADA

Što kaže Sveto Pismo?

U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začeti ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevati će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.«

Nato će Marija anđelu: »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?« Anđeo joj odgovori: »Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začeti sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec.

Ta Bogu ništa nije nemoguće!

Nato Marija reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« I anđeo otiđe od nje. (Lk 1,26-38)

Anđeo Gabriel u svojem navještenju Mariji sažima povijest Božje želje da sklopi savez sa čovjekom, nakon njegova pada u Rajskome vrtu. On sklapa savez s muškarcima, ali ostvarenje toga saveza u konačnici se ostvaruje po ženama koje su pozvane sklopiti savez sa životom i prihvatiti darovani život često u okolnostima koje su daleko od uobičajenih. Susrećemo, tako, u *Knjizi Postanka* Abrahamovu ženu Saru koja se u nevjerici nasmijala na Božju najavu da će roditi sina u svojoj starosti. Sara, usprkos tomu, začne i rodi sina Izaka po kojemu Bog ostvari savez sklopljen s Abrahamom. Sveti Ivan Krstitelj, posljednji prorok Staroga zavjeta za kojega Isus kaže da je najveći rođen od žene (usp. Mt 11,11), također je začet u sličnim okolnostima. Njegovi roditelji Zaharija i Elizabeta već su bili u poodmakloj dobi. Zaharija je na anđelovu najavu posumnjao i zanijemio sve dok nije trebalo potvrditi Ivanovo ime, a Elizabeta se pet mjeseci krila (usp. Lk 1,24), vjerojatno kako bi sačuvala trudnoću do časa kada je nitko neće moći zanijekati, ali moguće i strpljivo čekajući znak poput Marijina posjeta, koji je nedvojbeno za obje bio ohrabrujući.

Dakle, Sara se nasmijala, Elizabeta se krila, a Marija je, kako čitamo u izabranom ulomku, izrekla sudbonosni: »Neka mi bude«, po kojem Bog započinje novi i vječni savez s čovjekom koji će biti zapečaćen krvlju Božjeg Sina Jedinorođenca, ujedno i njezina sina kojeg će roditi i biti s njim sve do kraja, do križa na Golgoti. Zanimljivo je uočiti da na Marijinu početnu zbunjenost anđeo u svojem pojašnjenju u biti povezuje Saru i Elizabetu. Elizabetinu trudnoću uzima kao dokaz da Bogu ništa nije nemoguće, podsjećajući time na Božje riječi: »Zar je Jahvi išta nemoguće?«, izrečene uz najavu da će Sara roditi sina (usp. Post 18,14).

Razmislimo o različitim reakcijama biblijskih likova Abrahama i Sare, Zaharije i Elizabete, Marije i Josipa. Iskreno se zapitajmo kome smo slični? Na koji način prihvaćamo poziv da sklopimo savez sa životom? Koje nas misli i osjećaji preplavljaju? Razmislimo i o ulozi anđela. Prepoznavamo li Božje glasnike u svome životu koji nam pomažu otkloniti naše nedoumice i sumnje, koji nas ohrabruju u odluci da čuvamo povjereni savez sa životom? Jesmo li svjesni da se Bog katkad obraća čovjeku i »po neuglednim glasnicima«, odnosno po ljudima koje nam stavlja na životni put? Naposljetku, jesmo li svjesni da je savez s Bogom nezasluzeni dar bilo da je riječ o savezu s pojedincem poput Abrahama, bilo s narodom poput Izraelaca, bilo s čitavim čovječanstvom po Kristu? Po prihvaćanju dara, odnosno sklapanju saveza, uspostavlja se zajedništvo između Boga i čovjeka. Savez je ujedno za čovjeka zadatak da ga čuva i ostane u zajedništvu s Bogom tako što će obdržavati njegove zapovijedi uključujući i onu: »Ne ubij!« Ona je uistinu od presudne važnosti za savez žene i života, a odnosi se na svako ljudsko biće u svim fazama i stanjima njegova života od začeca do naravne smrti.

Što kaže Crkva?

- *Ljudski je život svet zato što od samog početka uključuje stvaralačko Božje djelo i trajno ostaje u osobitom odnosu sa Stvoriteljem, svojom jedinom svrhom. Samo je Bog Gospodar života od njegova početka do kraja te nitko, ni u kakvim okolnostima, ne može prisvojiti pravo izravnog uništenja nedužnog ljudskog bića. (KKC 2258)*

- *Majka surađuje s Bogom u nastanku čuda novoga života. Majčinstvo je plod posebnog potencijala ženskog tijela, koji stvaralačkim značajem služi začecu i rađanju novoga čovjeka. Svaka žena sudjeluje u misteriju stvaranja koje se obnavlja svakim rađanjem. [...] Svako dijete ima svoje mjesto u Božjem srcu od vječnosti, i u trenutku u kojem je začeto obistinjuje se Stvoriteljev vječni san. (Amoris laetitia 168)*
- *Ostvarivanje odgovornog roditeljstva uključuje, dakle, i to da bračni drugovi u potpunosti priznaju vlastite dužnosti prema Bogu, prema samima sebi, prema obitelji i ljudskom društvu, u ispravnom redoslijedu vrednota. (Humanae vitae, 10)*
- *O ženi kao nositeljici i promicateljici kulture života govori i enciklika Ivana Pavla II. Evangelium vitae o vrijednosti i nepovredivosti ljudskoga života. Srž te enciklike možda najbolje izražava rečenica iz broja 5: Poštuj život, svaki ljudski život, brani ga, voli ga i služi mu!*

Što kaže znanost?

- *»Povjerenstvo smatra da je neosporiva znanstvena činjenica da je tijekom trudnoće riječ o ljudskom životu u fazama zametka (embrija) i ploda (fetusa).« (Navod iz stručnog mišljenja Povjerenstva za davanje stručno-znanstvenog mišljenja medicinske znanosti o pitanjima vezanim za početak ljudskoga života i dozvole prekida trudnoće 25. kolovoza 2009. dostavljenog Ustavnom sudu RH)*
- *Strah od rađanja zanemarena je dilema pred kojom se nalaze mnoge žene (Saisto i Halme-smäki, 2003.), a za posljedicu ima brojne negativne učinke po majku i dijete te dovodi do povećanja troškova perinatalne skrbi.*
- *Zbog prijenosa tijekom trudnoće dijelovi djetetova DNA ostaju u tijelu majke (fetalni mikrohimerizam), a dijelovi majčinog DNA u tijelu djeteta (majčinski mikrohimerizam) desetljećima nakon rođenja u normalnoj trudnoći (Gammill i Nelson, 2010), a slična pojava primijećena je i kod pobačaja pri čemu je mikrohimerizam izraženiji kod kirurških pobačaja (Peterson et al., 2012.).*
- *Prema istraživanju Kršćanski identitet i kvaliteta bračnog i obiteljskog života iz 2008. godine, 65,4 posto žena pretežno se slaže s pro-life indeksom, za razliku od 58,1 posto muškaraca, pa se može zaključiti da se žene učestalije odlučuju za pro-life opciju. (Vuletić, 2011.)*

Što kažu muškarci/očevi?

Za pitanja: *Što za mene znači kada moja supruga čuva i njeguje savez sa životom tako što prihvaća svaki život i skrbi o njemu?* i *Kako se pritom osjećam?*, izdvojeni su sljedeći odgovori muškaraca/očeva.

- *»Moja supruga je uvijek na strani života Božjega, obiteljskoga kao i biljnoga i životinjskoga. U njoj je majčinski pristup svakom biću osobito naglašen. Radujem se njezinoj hrabrosti za život.«*
- *»To što je moja supruga imala hrabrosti otvoriti se životu unatoč situacijama u kojima bi mnogi našli različita objektivna opravdanja da to ne učine, ispunja me zahvalnošću jer smo se oboje osvjedočili u Božju providnost. Radostan sam i ponosan zbog takvoga stava svoje supruge, osobito zato što se njezina skrbi za ljudski život ne iscrpljuje na našoj vlastitoj djeci.«*
- *»To za mene znači da još više moram podržavati i ljubiti svoju suprugu i biti iskren prema njoj, da bi ona mogla biti postojana i sigurna. Osjećam se zahvalno.«*

RASPRAVA

Što ti je novo i značajno nakon obrade ove kateheze? Koje su ti se misli i osjećaji javili tijekom slušanja/čitanja dosadašnjega sadržaja kateheze? Je li te što potaknulo na razmišljanje? Kako si doživjela odgovore muškaraca/očeva? Ako želiš, možeš ukratko s drugima podijeliti svoje osjećaje i razmišljanja.

POTICAJI

Na crtovlje napiši na što te potaknuo sadržaj kateheze i s njime povezana rasprava u kontekstu:

1. vlastita duhovna rasta;

2. onoga što možeš učiniti u svojoj obitelji kao »kućnoj crkvi«;

3. onoga što možeš učiniti izvan svoje obitelji, u Crkvi i društvu.

ZAKLJUČNA MOLITVA

U Večernjoj molitvi časova Crkve svakodnevno se moli odnosno pjeva Marijin evanđeoski hvalospjev »Veliča« (lat. *Magnificat*), koji potiče na slavljenje Gospodina i zahvalnost za sve što je učinio za Mariju, a time i za svakoga čovjeka, za svakoga od nas. Prema uputama voditelja u ozračju zahvalnosti zajedno s ostalima moli ili pjevaj:

*Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju,
što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom.
Jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo!
Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje, rasprši oholice umišljene.
Silne zbaci s prijestolja, a uzvisi neznatne.
Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne.
Prihvati Izraela, slugu svoga, kako obeća ocima našim:
spomenuti se dobrote svoje
prema Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka. (Lk 1,46-55)*